

Voorstel aan de Raad

Vergadering : Gemeenteraad Best
Raadsvergaderdatum : 29-06-2020

Onderwerp

Kaderbrief 2021

Aanleiding

In de Financiële verordening 2020, artikel 4 lid 1, ligt vast dat uiterlijk 15 juli van elk jaar een kaderbrief wordt aangeboden. Hierin wordt ter voorbereiding op de nieuwe begroting een voorstel gedaan voor het nieuw beleid en de financiële kaders voor het komende begrotingsjaar.

Vanwege de recent uitgebroken Corona-crisis, hebben wij dit jaar voor gekozen om geen traditionele kaderbrief aan te bieden. Wij verwachten dat in de komende maanden meer duidelijkheid gaat ontstaan over de gevolgen van de Corona-crisis op de samenleving en op ons beleid. Wij verwachten daarom dat we, bij het voorbereiden van de programmabegroting 2021, in staat zijn volledig inzicht in het nieuw beleid te geven.

Voor nu is gekozen om de programmabegroting voor te bereiden op basis van nu bekende informatie. Aan de hand van het toekennen van een prioritering aan voorgesteld nieuw beleid, is een financiële foto 2021-2024 opgesteld. Er is, overeenkomstig de bepaling in het beleidsakkoord 2018-2022, gestuurd op een sluitende begroting en meerjarenraming 2021-2024.

Het is waarschijnlijk dat de actuele Corona-crisis in de nabije toekomst zal leiden tot bijstellingen van beleid. Op basis van de nu gekozen werkwijze creëren we maximale ruimte om beleid in- of aan te passen. Besluitvorming over het nieuw beleid kan dan plaatsvinden bij de behandeling van de programmabegroting 2021.

Advies

1. om in te stemmen met de gekozen prioritering van het nieuw beleid (zie BL20-07829) en de hieruit volgende financiële foto 2021-2024, op basis van dit voorstel 'Kaderbrief 2021';
2. om in te stemmen met het instellen van een reserve duurzaamheid voor de uitvoering van toekomstig duurzaamheidsbeleid op basis van dit voorstel 'Kaderbrief 2021'.

Argumenten

1.1. Wijze van prioritering in de Financiële foto 2021-2024

Evenals voorgaande jaren is zo volledig mogelijk geïnventariseerd welke onderwerpen actueel van belang zijn. Alle budgetaanvragen zijn verwerkt in het overzicht nieuw beleid. Prioritering was hierbij noodzakelijk, omdat er meer budget gevraagd is, dan op grond van onze financiële positie haalbaar is.

In dit voorstel wordt nader ingegaan op het als verplicht en onontkoombaar aangemerkt nieuw beleid, volgens bijlage BL20-07829. Het beleid waaraan een andere prioriteit is toegekend, wordt in dit voorstel niet specifiek toegelicht. Wel is het overzicht hiervan in bijlage BL20-07830 opgenomen. Deze bijlage kan dienstbaar zijn bij het toepassen van het budgetrecht van de raad. De inrichting van de bijlagen is gebaseerd op de programma's in de begroting.

Gevraagd wordt om in te stemmen met de voorgestelde prioritering.

1.2. De midterm review verbindt het beleidsakkoord 2018-2022 'Samen verder werken aan ons Best' aan de Kaderbrief 2021

De midterm review inventariseert de stand van zaken van het beleidsakkoord 2018-2022. Zij laat zien voor welke opdrachten van uw raad aan het college, via de Kaderbrief 2021, bijsturing van de begrotingskaders door uw raad nodig is. De Kaderbrief 2021 is immers de laatste grote (dwz voor een volledig kalenderjaar) kaderbrief waarin dit voor deze bestuursperiode mogelijk is. De gemeenteraadsverkiezingen zijn namelijk al op 16 maart 2022.

1.3. De actuele financiële foto 2021-2024, inclusief een toelichting op de voorgestelde budgetten voor nieuw beleid

Hieronder is de actuele financiële foto voor de periode 2021-2024 opgenomen (zie volgende pagina):

Ontwikkeling resultaat / financiële foto 2021-2024

-/- = nadeel

	2021	2022	2023	2024
<i>Begroting 2020:</i>				
Prognose resultaat na vaststelling begroting	137.773	44.098	329.262	329.262
1e begrotingswijziging 2020	629.188	727.169	634.490	634.490
<i>Saldo begroting inclusief de 1e begrotingswijziging 2020</i>	766.961	771.267	963.752	963.752
<i>Vastgestelde begrotingswijzigingen</i>				
W02/2020 1e financiële rapportage 2020	-428.665	-334.924	-467.609	-626.845
W03/2020 Stimuleringsleningen voor woningeigenaren	0	0	0	0
W04/2020 3e financiële rapportage 2019 (overhevelingen)	0	0	0	0
Saldo begroting inclusief vastgestelde begrotingswijzigingen	338.296	436.343	496.143	336.907
Lasten van nieuwe investeringen als gevolg van bestaand beleid				
- Aanneame voordelige mutatie gemeentefonds 2024	0	0	0	300.000
24. Vervangingsinvesteringen vervoermiddelen	0	-15.875	-68.675	-104.925
Begrotingssaldo voor start kaderbrief 2021	338.296	436.343	496.143	636.907
Aanleveringen nieuw beleid Kaderbrief 2021				
<i>Verplichte uitgaven (V)</i>				
2. Stiller wegdek Oirschotseweg	0	-5.000	-5.000	-5.000
9. Klantmanager inkomen incl de Toegang	-80.000	-82.000	-84.050	0
9. Klantmanager inkomen incl de Toegang, dekking uit reserve Sociaal Domein	80.000	82.000	84.050	0
20. Invoering functiewaarderingsstelsel HR21	-81.300	-83.330	-85.410	-87.550
21. Functionaris gegevensbescherming	-45.000	-46.130	-47.280	-48.460
22. Extra lasten Ictivity	-50.000	-50.750	-51.510	-52.280
23. Noodzakelijke activiteiten omtrent Security & Privacy	-50.000	-50.750	-51.510	-52.280
Begrotingssaldo inclusief verplichte uitgaven (V)	111.996	200.383	255.433	391.337
<i>Onontkoombare uitgaven (O)</i>				
1. Taskforce RIEC	-12.183	-12.490	-12.800	-13.120
5. Bouw school Zevensprong (dekking uit VAR)				p.m.
8. Combinatiefunctionaris	-60.000			
8. Combinatiefunctionaris, dekking uit VAR	60.000			
10. Coordinator Leergeld (dekking uit uitvoeringsmiddelen)	0	0	0	0
11. Klantmanager WMO	-60.000	-61.500	0	0
11. Klantmanager WMO, dekking uit reserve Sociaal Domein	60.000	61.500	0	0
12. Transformatie Sociaal Domein	-150.000	0	0	0
12. Transformatie Sociaal Domein, dekking uit reserve Sociaal Domein	150.000	0	0	0
13. Duurzaamheid (budgetten 'O' 3 jaar)	-843.140	0	0	0
13. Duurzaamheid, dekking uit de VAR/Reserve duurzaamheid	843.140	0	0	0
15. Realisatie ecologisch-recreatieve route H'Eindseweg	-600.830	0	0	0
15. Realisatie ecologisch-recreatieve route H'Eindseweg, dekking uit bijdrage ORR	600.830	0	0	0
16. Omgevingsplan/bestemmingsplannen	-50.000	0	0	0
16. Omgevingsplan/bestemmingsplannen, dekking uit VAR	50.000	0	0	0
17. Omgevingswet	-375.000	0	0	0
17. Omgevingswet, Dekking uit VAR	375.000	0	0	0
18. Woningbouwversnelling	-450.000	0	0	0
18. Woningbouwversnelling, dekking uit VAR	450.000	0	0	0
19. Uitbreiding handhavingscapaciteit ivm prioritering	-250.000	-253.750	-257.560	-261.430
- Woningbouwversnelling (O), positieve ontwikkeling gemeentefonds (50%) (afhankelijk van honorering nieuw beleid woningbouwversnelling, O)	40.000	130.000	267.500	405.000
Begrotingssaldo na verplichte en onontkoombare uitgaven en bestaand beleid	-110.187	64.143	252.573	521.787
<i>(zie specificatie op lijst A nieuw beleid kaderbrief 2021: verplicht, onontkoombaar en bestaand beleid)</i>				

Toelichting op de financiële foto 2021-2024

1. Onder het bestaand beleid zijn naast de vervangingsinvesteringen van de voertuigen en de areaaluitbreiding van het gemeentefonds in 2024, ook noodzakelijke nieuwe investeringen opgenomen, die voorzien zijn om het kwaliteitsniveau in de openbare ruimte te handhaven. Hieraan liggen (onderhouds)plannen ten grondslag. Deze investeringen worden allemaal gedekt uit daartoe ingestelde reserves en voorzieningen. Daarom zijn ze niet zichtbaar in deze financiële foto. Voorbeelden hiervan zijn investeringen in het rioleringsnetwerk, openbare wegen, openbaar groen en buitensportaccommodaties.

2. De budgetaanvragen die opgenomen zijn in de financiële foto hierboven, bevatten soms het dekkingvoorstel uit de Vrije Algemene Reserve of uit de Reserve Sociaal Domein. Rekening houdend met deze dekkingvoorstellen, wordt hieronder het verloop van deze reserves tot en met 2024 weergegeven (exclusief een eventuele toevoeging of onttrekking vanwege het jaarresultaat 2019):

	31-12-2020 (excl resultaat 2019)	31-12-2021	31-12-2022	31-12-2023	31-12-2024
- Vrije Algemene Reserve	25,8 mln	22,8 mln	22,8 mln	22,8 mln	22,8 mln
- Reserve Sociaal Domein	1,0 mln	0,7 mln	0,6 mln	0,5 mln	0,5 mln

3. Het gepresenteerde eindsaldo in 2021 € 110.187 nadelig. Wij zorgen ervoor dat dit tekort (0,1% van de totale lasten van de begroting) is afgedekt bij het aanbieden van begroting 2021.

Toelichting op het verplicht en onontkoombaar nieuw beleid:

Hieronder wordt het verplicht en onontkoombaar nieuw beleid toegelicht wat leidt tot een exploitatielast van € 50.000 of hoger of waarbij sprake is van een p.m. post. Voor de overige verplichte en onontkoombare uitgaven wordt verwezen naar bijlage BL20-07829:

5. Bouw school Zevensprong

In het IHP staat dat De Zevensprong teruggaat van 2 locaties naar 1. Er wordt onderzoek gedaan naar de mogelijkheden tot renovatie en uitbreiding van het schoolgebouw, dan wel (vervangende) nieuwbouw of een combinatie. Op basis van het gekozen voorkeurontwerp wordt uiteindelijk de bijdrage per partij (gemeente en schoolbestuur) nader overeengekomen. Bij totale nieuwbouw en uitbreiding zijn de bouwkosten geheel voor rekening van de gemeente.

8. Combinatiefunctionaris

Er is een niet toereikend bedrag opgenomen in de begroting als gevolg van een verkeerde doorberekening van de bijdrage van het Rijk en cofinanciering van de gemeente. Met ingang van het schooljaar 2020 – 2021 wordt volgens nieuwe afspraken met de scholen en de sport – en cultuurorganisaties versterkt gewerkt aan de doelen van het sociaal domein. Door kinderen sport en cultuur te laten beleven binnen en buiten school, juist ook door de verbinding met verenigingen en volwassenen, wordt met name bepaalde groepen kinderen meer kansen geboden op een gezonde (alle aspecten) toekomst. De nieuwe versterkte aanpak wordt geëvalueerd in het voorjaar van 2021, waarna een besluit wordt genomen over het vervolg en structurele extra financiering via de Kaderbrief 2022 kan worden aangevraagd. Om eventuele positieve besluitvorming in de toekomst niet in de weg te staan, wordt voor het jaar 2021 het volledige bedrag van € 60.000 aangevraagd, zodat in 2021 5,2 FTE kan worden ingezet.

9. Klantmanager inkomen inclusief de toegang

Om de Participatiewet (inkomensdeel) te kunnen blijven uitvoeren, is een tijdelijke uitbreiding van formatie noodzakelijk. De druk op het werkgebied is groot door de toename van meldingen. We zitten onder de norm waardoor deze aanvraag een verplicht karakter heeft.

11. Klantmanager WMO

Door een aanhoudende toestroom van meldingen en het verlies van expertise, is het team WMO erg kwetsbaar. De bedrijfsvoering/dienstverlening (doorlooptijden) is hierdoor onder druk komen te staan. Taken zoals huisbezoeken en een intensievere controle op prestatieafspraken kunnen nu niet goed worden nakomen. Ook voor het opleiden van de klantmanagers richting de nieuwe integrale verordening is op dit moment onvoldoende tijd. Hierdoor is het minder mogelijk om de uitgaven voor WMO te reduceren.

12. Transformatie Sociaal Domein

De transformatie in en van het sociaal domein is op stoom gekomen in 2019, en gaat versterkt door in 2020. Incidentele en structurele impulsen zijn nodig om transformatie te bereiken en in een later stadium verdere bezuinigingen te realiseren. Daarnaast zijn incidentele formatie en investeringen nodig voor o.a. ontwikkelen algemene voorzieningen, Samen voor preventie bij jeugd, vernieuwing van de toegang tot de voorzieningen.

13. Duurzaamheid

In 2021 wordt er een uitwerking gemaakt van het 'programma' Duurzaamheid voor de komende 3 jaar. De Regionale Energie Strategie (RES) 1.0 is in 2021 gereed. Er wordt er een lokale vertaling gemaakt op het gebied van (grootschalige) energieopwekking, duurzame warmtevoorziening en besparing. Op basis van het beleidskader voor duurzame warmte wordt de Transitie Visie Warmte (TVW) opgesteld en uitgewerkt in plannen die inzichtelijk maken welke wijken wanneer van duurzame warmte kunnen worden voorzien worden. Vanaf 2021 worden naast de plannen ook concrete projecten gestart om deze plannen uit te voeren.

15. Realisatie ecologisch-recreatieve route fase 1

Op basis van de Structuurvisie buitengebied wordt met Ontwikkelingsmaatschappij Ruimte voor Ruimte (ORR) een gebiedsontwikkeling voorbereid voor de Heuveleindseweg e.o. Onderdeel is een door de gemeente te realiseren robuuste ecologisch-recreatieve route aan de waterschapssloot (onderdeel van beoogde route Wilhelminakanaal-Aarlesche Erven-De Mortelen). De geldelijke bijdrage van de ORR wordt benut als dekking voor de vereiste grondverwerving en inrichting van de route (voor inrichting worden ook middelen uit het Landschapsfonds ingezet).

16. Omgevingsplan/ bestemmingsplannen

Ten behoeve van een goede ruimtelijke ordening of wijzigingen in beleid is het noodzakelijk bestemmingsplannen/ omgevingsplannen te actualiseren. In een aantal gevallen is geen verhaal van kosten mogelijk. Deze kosten draagt de gemeente zelf. Gedacht moeten worden aan beleidswijzigingen rondom huisvesting arbeidsmigranten, doorvertaling evenementenbeleid, omzettingen gemeentelijk vastgoed maar ook het bestemmingsplan buitengebied.

17. Omgevingswet

De invoeringsdatum van de Omgevingswet is uitgesteld. Een nieuwe datum is nog niet bekend. Zodra de Omgevingswet in werking treedt heeft de gemeente in formele zin al een omgevingsplan. De huidige ruimtelijke plannen, verordeningen en de bruidsschat (regels van hogere overheden overgaan naar de gemeente) moeten worden omgezet naar een nieuw omgevingsplan. Dit betekent dat dit alles moeten worden herzien. Doelstelling is om ook de bedoeling van de Omgevingswet hierin duidelijk mee te nemen. De Omgevingsvisie zal hierin leidend zijn. Deze moet in 2024 gereed zijn. De gemeente heeft voor het omzetten van het omgevingsplan tot uiterlijk eind 2028 de tijd.

18. Woningbouwversnelling

Er is woningnood op de woningmarkt. Ook in Best, met name in het betaalbare segment. Er is hoge urgentie om de woningbouwproductie op te voeren en te versnellen. Vanuit woondeal (SGE) wordt voor Best ingezet op grofweg 1500 woningen in 5 jaar. Dit betekent dat het aantal van nu, 160 woningen (2020) per jaar opgevoerd wordt naar gemiddeld 300 per jaar. Om de versnelling mogelijk te maken is tijdelijke personele capaciteit noodzakelijk.

19. Uitbreiden handhavingscapaciteit i.v.m. prioritering

Om naast de toegenomen werkdruk ook alle door de raad gestelde prioriteiten op onderdelen uit te kunnen voeren is uitbreiding van de vakgroep Handhaving met 1 fte toezicht en 2 fte juridisch onontbeerlijk. Om voorts te kunnen oordelen op welke adequaat niveau uitvoering zou moeten gegeven aan alle besluiten op dit vakgebied was/is een infosessie met de raad van belang. In verband met Corona is dat nu uitgesteld tot augustus/september 2020. In deze infosessie kan de raad zelf aangeven a. wat zij – nog steeds – als prioriteit zien en b. op welk niveau dan uitvoering moet worden gegeven aan die prioriteiten.

20. Invoering functiewaarderingsysteem

In 2020 wordt het nieuwe functiewaarderingsysteem HR21 ingevoerd. Dit leidt tot verschuivingen in het functieboek/schalen. De voorlopige resultaten zijn dat 75% van de functies gelijk blijft, 15% daalt en 10% stijgt.

22. Extra lasten Ictivity

Als gevolg van de noodzakelijke upgrade naar een werkplek op basis van Windows 10 en Office 365 is er een toename in lasten ontstaan. De extra lasten ontstaan vanwege een structurele toename in beheerskosten irt Office 365, uitbreiding meldingsysteem en een cloudbackup voorziening voor Office 365.

23. Noodzakelijke activiteiten omtrent Security & Privacy

Informatiebeveiliging & Privacy heeft momenteel geen eigen exploitatiebudget. Dit is nodig voor o.a. awareness-activiteiten (jaarlijks), ondersteuning voor BIO implementatie en daaruit voortvloeiende maatregelen, DPIA's, een ISMS en Risicomanagement systeem, externe (contra)expertise, forensisch onderzoek en incident-management. De diverse activiteiten worden pas laat concreet en laten zich niet ver van tevoren inplannen. Dit vraagt om een flexibel inzetbaar structureel budget.

2.1. Instellen van een reserve duurzaamheid

Aan duurzaamheid wordt landelijk en lokaal hoge prioriteit gegeven. Het 'programma' duurzaamheid bevat echter veel onzekere projecten die in financiële zin beheersbaar en inzichtelijk moeten worden gemaakt. Regelmatig zijn onderzoeken nodig, waarbij het vooraf niet duidelijk is of deze tot resultaat leiden.

Een hulpmiddel om de duurzaamheidsontwikkelingen toch te kunnen budgetteren is het instellen van een reserve Duurzaamheid. Een extra voordeel van een dergelijke reserve is dat de raad op deze wijze toestemming kan verlenen voordat bijvoorbeeld een duurzaamheidsonderzoek wordt gestart. Bij instemming met dit voorstel stelt de raad een reserve duurzaamheid in. Voorgesteld wordt om deze reserve als volgt vast te stellen:

Doel reserve duurzaamheid:	het dekken van lasten die volgen uit de Regionale Energie Strategie (RES) inclusief de hiervan afgeleide lokale vertaling op basis van een uitvoeringsplan.
Aanvangshoogte per 1-1-2021:	€ 843.140
Maximale hoogte:	Jaarlijks te bepalen, te baseren op lokale- en regionale afspraken
Stortingen in de reserve:	1. Jaarlijkse bijstelling 2. Inkomsten van duurzaamheidsprojecten
Bijzonderheden:	Op basis van een inschatting van de projecten voor de 3 jaren volgend op het begrotingsjaar, wordt de gewenste hoogte van de reserve bij de begroting vastgesteld.

Risico's

Ten tijde van het opstellen van dit raadsvoorstel, zijn er vanwege de Corona-crisis een aantal grote (financiële) onzekerheden. Met name onderstaande zaken lijken ook nog in de periode 2021-2024 een rol te gaan spelen:

Uitkering uit het gemeentefonds:

De uitgaven van het Rijk zijn op dit moment hoger dan normaal. De verwachting is dat dit in de rest van dit jaar zo zal blijven. De hoogte van algemene uitkering uit het Gemeentefonds lift normaliter op basis van afspraken met het Rijk mee met stijgingen van Rijksuitgaven. Echter heeft het kabinet besloten dat de extra uitgaven als gevolg van de corona crisis buiten de uitgavenkaders worden geplaatst. Wel krijgen gemeenten een vergoeding voor sommige extra uitgaven vanwege het corona crisis. De omvang hiervan is nog niet definitief.

Daarnaast is het nieuwe verdeelstelsel uitgesteld van 2021 naar 2022. Het is bekend dat de zogenaamde 'plattelandsgemeenten' van deze herverdeling een nadeel zullen hebben. Op het moment dat de meicirculaire 2020 wordt doorgerekend, informeren wij u met een addendum waarbij een aangepaste financiële foto wordt gepresenteerd. We verwachten een neerwaartse bijstelling van de algemene uitkering die wij ontvangen uit het Gemeentefonds vandaar dat we dit als risico benoemen.

Achterblijven inkomsten:

Op dit moment is sprake van een regionaal uitstel van betaling voor een groot deel van onze openstaande posten. De financiële gevolgen hiervan zijn te overzien. Het is echter de vraag in hoeverre de openstaande posten na afloop van de uitstelperiode worden voldaan. Mogelijk zijn aanvullend betalingsregelingen of kwijtschelding nodig om burgers, bedrijven en verenigingen te ondersteunen.

Aanpassingen uitgaven:

Als gevolg van de Corona-crisis zijn door het Rijk regelingen geïntroduceerd, waaraan gemeente mede invulling moeten geven. Er wordt vanuit gegaan dat deze regelingen gecompenseerd worden door het Rijk. Het is reëel om te veronderstellen dat diverse regelingen ook vanaf 2021 doorlopen.

Voor de overige uitgaven geldt dat een groot deel van onze economie nu stilligt. Dit heeft gevolgen voor de uitgaven die wij doen. Het niet doen van geplande uitgaven kan tot gevolg hebben dat beleid niet of niet volledig wordt gerealiseerd. Bovendien schaadt het wegvallen van onze uitgaven met name de (lokale) economie.

Wij bereiden op basis van dit voorstel en de actuele ontwikkelingen de begroting 2021 voor

Kosten en dekking

Zie argument 1.3: overeenkomstig het beleidsakkoord 2018-2022 wordt in deze kaderbrief 2021 uitgegaan van een sluitende begroting 2021.

Communicatie

De stukken zijn openbaar gemaakt. Daarnaast besteden we via social media, de website en de gemeentepagina aandacht aan dit raadsvoorstel. Actieve communicatie met de media via het persgesprek.

Procedure en planning

Het voorstel aan het presidium is als volgt:

- 27 mei 2020: Uiterlijke datum om schriftelijk technische vragen te stellen (aanlevering bij griffie)
- 10 juni 2020: Verzenden van de beantwoording van de schriftelijke technische vragen aan de raad
- 15 juni 2020: Oordeelsvormende sessie met de raad
- 29 juni 2020: Besluitvorming door de raad

De manier waarop de sessies vorm worden gegeven, wordt in overleg met het presidium bepaald.

Bijlagen

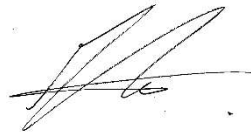
- lijst A nieuw beleid 'verplicht', 'onontkoombaar' en 'bestaand beleid', BL20-07829;
- lijst B overig nieuw beleid (prioriteit en wensen), BL20-07830;
- verloopoverzicht vrije algemene reserve en reserve sociaal domein a.g.v. nieuw beleid, BL20-07831;
- raadsbesluit, IN20-01225;
- Midterm Review beleidsakkoord 2018-2022 'Samen verder werken aan ons Best ', IN20-01331.

12-5-2020

Burgemeester en wethouders van Best,

Hans Ubachs
Burgemeester

Nicole van Hooy
secretaris

